

UZASADNIENIE

29 września 2015 roku (...) S.A. w W. wniosła pozew o zasądzenie od T. W. na swoją rzecz:

1. 3'908'387,00 zł należności głównej,
2. odsetek umownych obliczonych od wskazanej wyżej należności głównej według zmiennej stopy procentowej w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 01 października 2012 r. do 31 sierpnia 2015 r. w kwocie 1'779'769,47 zł.
3. dalszych odsetek umownych od należności głównej, należnych od 1 września 2015 r. do dnia zapłaty, obliczonych według stopy procentowej odpowiadającej czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, które na dzień 1 września 2015r. wynoszą 10% w stosunku rocznym,

z tytułu udzielonego przez pozwanego poręczenia zobowiązania spółki (...) zaciągniętego w powodowym Banku.

Ponadto powód wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym oraz zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu według norm.

Zarządzeniem z 9 października 2015 roku sprawa została skierowana do postępowania zwykłego.

T. W., któremu doręczono odpis pozwu 3 listopada 2015 roku (k 72) wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu od powoda na swoją rzecz. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczeń z umowy kredytowej, z której wynikało zobowiązanie, za które poręczył T. W. i wskazał, że przedłużenie terminu spłaty tego zobowiązania udzielone przez wierzyciela kredytobiorcy nastąpiło bez pisemnej zgody poręczyciela, a zatem nie wywołało skutku w postaci rozszerzenia odpowiedzialności tego ostatniego. Pozwany podniósł też zarzut nieudowodnienia wysokości roszczenia.

28 stycznia 2016 roku syndyk masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej, zawiadomiony o toczącym się procesie w trybie art. 84 kpc na wniosek pozwanego, złożył pisemne oświadczenie, iż nie przystępuje do sprawy.

Na rozprawie 2 czerwca 2016 roku strona pozwana złożyła pisemne oświadczenia T. W. o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia złożonego 28 czerwca 2012 roku w zakresie, w jakim obejmuje ono poręczenie za zobowiązania objęte aneksami nr (...) do umowy kredytowej z 27 listopada 2006 roku, z powołaniem się na błąd poręczyciela co do treści tego oświadczenia wynikający z faktu, że w chwili jego złożenia pozwany nie był świadomy istnienia jak i treści aneksów nr (...).

Stan faktyczny:

27 listopada 2006r. (...) S. A. zawarła z (...) sp. z o.o. w Ł. umowę kredytu inwestorskiego (...) zakup nr (...) udzielonego w walucie polskiej. Na mocy tej umowy Spółce udzielono kredytu w kwocie 4'600'000,00zł z przeznaczeniem na częściowe finansowanie zakupu nieruchomości gruntowej położonej w G. Ł.. Kredyt został udzielony w związku z prowadzeniem przez kredytobiorcę przedsiębiorstwa. Kredyt został postawiony do dyspozycji kredytobiorcy. Kredyt miał być spłacony jednorazowo, zaś odsetki po upływie okresu prolongaty płacone miesięcznie. Zgodnie z umową, nastąpiła całkowita wypłata kredytu. Zabezpieczenie spłaty zadłużenia z tytułu powyższej umowy kredytowej stanowiło m.in. poręczenie udzielone przez T. W..

Kredytobiorca zobowiązał się, że spłaci (...) SA istniejące zadłużenie z tytułu kredytu jednorazowo, na koniec okresu kredytowania, który oznaczono na 31 grudnia 2006 roku. Umowa przewidywała oprocentowanie kredytu według zmiennej stopy procentowej w stosunku rocznym, której wysokość była ustalana w dniu rozpoczynającym miesięczny okres obrachunkowy jako suma stawki referencyjnej i stałej marży w okresie obowiązywania umowy, w

wysokości 1,6000 punktów procentowych. Stopa procentowa podlegała zaokrągleniu według zasad matematycznych z dokładnością do czterech miejsc po przecinku. Stawkę referencyjną stanowi WIBOR 1M, oznaczający notowaną na (...) rynku międzybankowym stopę procentową dla międzybankowych depozytów jednomiesięcznych, oferowanych na (...) rynku międzybankowym. Dla celów ustalenia stawki referencyjnej przewidzianej w umowie jako WIBOR 1M, (...) SA posługiwał się stawką WIBOR dla depozytów jednomiesięcznych, publikowaną o godz. 11.00 na stronie informacyjnej Reuters w dziesiątym dniu poprzedzającym dzień rozpoczynający miesięczny okres obrachunkowy. W przypadku braku notowań stawki referencyjnej WIBOR dla danego dnia do wyliczenia stopy procentowej stosuje się odpowiednio notowania z dnia poprzedniego, w którym było prowadzone ostatnie notowanie stawki WIBOR. Oprocentowanie oparte na stawce referencyjnej WIBOR, ustalonej zgodnie z powyższą zasadą, było stałe w okresie obowiązywania stawki referencyjnej WIBOR. Odsetki miały być obliczane miesięcznie od kwoty zadłużenia z tytułu kredytu, według obowiązującej w tym okresie zmiennej stopy procentowej dla kredytów inwestorskich, począwszy od dnia wypłaty kredytu do dnia poprzedzającego spłatę kredytu łącznie. Umowa przewidywała również pobranie opłat i prowizji określonych w taryfie banku, w formie bezgotówkowej poprzez potrącenie z rachunku kredytobiorcy.

Umowa kredytowa została zmieniona Aneksami nr (...) z 1 czerwca 2007 roku i Aneksami nr (...) z 28 czerwca 2007 roku, które modyfikowały zasady spłaty odsetek; Aneksami nr (...) z 30 marca 2009 roku, którym przedłużono termin spłaty kredytu do 30 czerwca 2009 roku; Aneksami nr (...) z 30 czerwca 2009 roku, którym zmieniono wysokość oprocentowania oraz udzielono dalszej prolongaty spłaty kredytu do 30 września 2009 roku; Aneksami nr (...) z 30 września 2009 roku, w którym m.in. przedłużono termin spłaty kredytu do 31 stycznia 2011 roku; Aneksami nr (...) z 28 stycznia 2011 roku, którym ustalono nowy termin spłaty kredytu na 30 czerwca 2012 roku oraz Aneksami nr (...) z 28 czerwca 2012 roku, w którym ustalono ostateczny termin spłaty kredytu na dzień 30 września 2012 roku. Pierwsze pięć aneksów zostało podpisanych w imieniu kredytobiorcy przez T. W., który każdorazowo składał też oświadczenie o wyrażeniu zgody jako poręczyciel na wprowadzane do umowy zmiany. Dwa ostatnie aneksy zostały podpisane w imieniu kredytobiorcy przez inną osobę i nie zawierają pisemnej zgody T. W. na ich zawarcie.

/ umowa kredytowa wraz z aneksami – k 34-56 /

28 czerwca 2012r. T. W. złożył powodowi pisemne oświadczenie o udzieleniu poręczenia spłaty wierzytelności istniejącej, w którym pozwany udzielił solidarnego poręczenia za zobowiązania Spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. wobec (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. z tytułu kredytu inwestorskiego (...) zakup nr (...) (nr kontraktu (...)) z dnia 27 listopada 2006 roku w kwocie 4'600'000,00 zł, zmienionej aneksami nr (...) z 1 czerwca 2007 roku, aneksami nr (...) z 28 czerwca 2007 roku, aneksami nr (...) z 29 marca 2009 roku, aneksami nr (...) z 30 czerwca 2009 roku, aneksami nr (...) z 29 września 2009 roku, aneksami nr (...) z 28 stycznia 2011 roku oraz aneksami nr (...) z 28 czerwca 2012 roku na wypadek, gdyby dłużnik nie wykonał tych zobowiązań. Poręczenie obejmowało zobowiązania z wymienionego tytułu istniejące w chwili udzielenia poręczenia oraz mogące powstać w przyszłości, w szczególności odsetki oraz poniesione przez (...) S.A. koszty postępowań sądowych i egzekucyjnych. Pozwany wyraził zgodę na to, aby w przypadku niedotrzymania przez siebie terminu zapłaty, (...) S.A. dokonała pobrania kwoty odpowiadającej sumie zadłużenia z tytułu kredytu inwestorskiego (...) zakup nr (...) (nr kontraktu (...)) z dnia 27 listopada 2006 roku w kwocie 4'600'000,00 zł, zmienionej wymienionymi aneksami, wraz z odsetkami, prowizjami i opłatami (...) S.A. oraz ewentualnymi kosztami postępowań sądowych i egzekucyjnych z rachunku bankowego poręczyciela.

/ oświadczenie pozwanego – k 29-30 /

Spółka (...) istnieje obecnie pod nazwą (...) i została postawiona w stan upadłości likwidacyjnej. Pozwany jest współnikiem tej spółki, w której posiada połowę udziałów.

/ odpis krs – k 57-63 /

W okresie kredytowania były dokonywane spłaty na poczet zadłużenia. Wysokość kapitału pozostałego do spłaty wynosi 3'908'386,34 zł, natomiast wysokość odsetek umownych należnych od kwoty kredytu na dzień 31 sierpnia 2015 roku wynosi 1'779'769,80 zł.

/ opinia pisemna biegłego z zakresu rachunkowości i finansów (...) – k 212-237, pisemna opinia uzupełniająca biegłego R. P. – k 302-307 /

Pismem sporządzonym 28 marca 2014 roku powód zawiadomił pozwanego o istniejącym na ten dzień zadłużeniu z tytułu umowy kredytowej zawartej 27 listopada 2006 roku i wezwał T. W. do jego spłaty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Pismo zostało doręczone na adres pozwanego w dniu 8 kwietnia 2014 roku.

/ pismo powoda wraz z potwierdzeniem doręczenia – k 203-205 /

Zadłużenie nie zostało uregulowane.

/ niesporne /

Oświadczenie T. W. o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli złożonego 28 czerwca 2012 roku zostało doręczone Bankowi 7 czerwca 2016 roku.

/ oświadczenie banku – k 206 /

Sąd oddalił wniosek strony pozwanej zawarty w piśmie złożonym 28 czerwca 2017 roku o kolejne uzupełnienie opinii biegłego uznając, że wniosek ten został złożony z przekroczeniem 14 dniowego terminu udzielonego stronom do zgłoszenia uwag i wniosków związanych z opinią uzupełniająca biegłego, z zastrzeżeniem pominięcia wniosków zgłoszonych po tym terminie (zarządzenie w tym przedmiocie zostało doręczone wraz z opinią pełnomocnikowi pozwanego 9 czerwca 2017 roku – k 347), przy czym strona nie podjęła nawet próby uprawdopodobnienia, że późniejsze zgłoszenie wniosku wyniknęła bez jej winy. Takie opóźnienie uzasadnia pominięcie zgłoszonych wniosków na podstawie art. 207 § 6 kpc.

Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z przesłuchania T. W. w charakterze strony uznając, że wobec nieusprawiedliwionej nieobecności pozwanego na ostatniej rozprawie, na którą został prawidłowo wezwany z oznaczeniem celu wezwania, którym miało być przesłuchanie w charakterze strony (k 354 i k 359) brak jest podstaw do odroczenia rozprawy w tym celu.

Rozważania prawne:

Odpowiedzialność pozwanego w tej sprawie wynika z udzielonego poręczenia – art. 876 kc. Wbrew twierdzeniu strony pozwanej podstawą, na której oparte jest powództwo nie jest poręczenie udzielone przy zawieraniu umowy kredytowej z 27 listopada 2006r., ale kolejne poręczenie udzielone 28 czerwca 2012 roku. Z pisemnego oświadczenia złożonego wówczas przez pozwanego wynika, że udzielił on poręczenia za istniejące w tym dniu oraz mogące powstać w przyszłości zobowiązania dłużnika z tytułu umowy kredytu inwestorskiego z 27 listopada 2006 roku w brzmieniu nadanym tej umowie wszystkimi aneksami. Nie ma zatem znaczenia okoliczność, że w chwili podpisywania aneksów oznaczonych numerami 6 i 7 pozwany nie wyraził na nie swojej zgody w formie pisemnej, ponieważ były to czynności dokonane między wierzycielem i dłużnikiem przed udzieleniem poręczenia z 28 czerwca 2012 roku, ani po tej czynności. Jednocześnie udzielenie poręczenia z 28 czerwca 2012 roku oznacza akceptację wymienionych w tym dokumencie aneksów (...), jako czynności kształtujących zobowiązanie kredytobiorcy, za które poręczył pozwany. Art. 879 § 2 kc nie będzie miał więc zastosowania.

Składając oświadczenie z 28 czerwca 2012 roku pozwany potwierdził, że znany mu był wówczas fakt zawarcia między Bankiem i kredytobiorcą aneksów (...), zatem nie może powoływać się na nieznaną treść ich treści.

Oświadczenie poręczyciela o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia złożonego 28 czerwca 2012r roku jest bezskuteczne, ponieważ pozwany nie udowodnił przesłanek wskazanych w art. 84 kc, w szczególności, że pozwany rzeczywiście nie wiedział o fakcie przedłużenia terminu spłaty kredytu, co wydaje się mało prawdopodobne, skoro był współnikiem kredytobiorcy, zaś poręczenie zostało udzielone tego samego dnia, w którym podpisany został aneks (...); a przede wszystkim, że ewentualny błąd został wywołany przez Bank, któremu pozwany złożył oświadczenie oraz, że błąd miał charakter istotny – art. 84 § 2 kc. Samo uzasadnienie oświadczenia doręczonego stronie pozwanej 7 czerwca 2016 roku nie jest wystarczającym dowodem zaistnienia tych przesłanek. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na fakt, że przytoczona w tym oświadczeniu argumentacja na rzecz istotności rzekomego błędu stwarza jedynie pozory racjonalności. Logika tego wyводу sprowadza się do stwierdzenia, że gdyby poręczyciel wiedział o prolongacie spłaty kredytu, to nie wyraziłby na nią zgody, ponieważ skutkowało to rozszerzeniem zakresu jego odpowiedzialności o dodatkowe koszty i odsetki. Pozwany pomija jednak, że wcześniej wyraził zgodę na przedłużenie terminu spłaty kredytu w aneksach oznaczonych numerami 3,4 i 5 do 31 grudnia 2011 roku. Można domniemywać, że aneksy te zostały zawarte ze względu na interes kredytobiorcy, ponieważ trudno założyć, iż podmiot prowadzący działalność gospodarczą decyduje się na zwiększenie kosztów obsługi kredytu bez uzasadnienia ekonomicznego. Zapewne pozwany, będący współnikiem kredytobiorcy miał tego świadomość. Skoro akceptował wcześniej przedłużenie terminu spłaty o ponad 4 lata, a więc i związany z tym wzrost kosztów z tytułu odsetek i co za tym idzie – rozszerzenie zakresu swojej odpowiedzialności jako poręczyciela, to zasadne wydaje się pytanie – cóż takiego wydarzyło się później, co odstąpiłoby pozwanego od zaakceptowania kolejnej prolongaty o zaledwie 9 miesięcy. W uzasadnieniu oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli próżno szukać odpowiedzi na to pytanie, zatem nawet przedstawiona w tym dokumencie argumentacja, nie mająca przecież waloru dowodu na okoliczność istotności błędu, jest mało przekonująca.

Ponadto, na pozwanym ciążył obowiązek udowodnienia zachowania terminu zawitego przewidzianego w art. 88 § 2 kc. Także w tym przypadku samo oświadczenie zainteresowanego co do daty wykrycia błędu, zawarte w piśmie z czerwca 2016 roku, nie jest dowodem, a jedynie twierdzeniem strony.

Wobec powyższego należało uznać, że pozwany ponosi odpowiedzialność z tytułu poręczenia udzielonego 28 czerwca 2012 roku w zakresie zobowiązania kredytobiorcy – art. 879 § 1 kc. Zakres ten został zweryfikowany przez biegłego, którego opinia nie została skutecznie podważona przez stronę pozwaną.

Ponieważ ostateczny termin spłaty kredytu przypadał na 30 września 2012 roku, od tego dnia rozpoczął się bieg przedawnienia – art. 120 § 1 kc, którego termin wynosił 3 lata – art. 118 kc. Wniesienie pozwu w dniu 29 września 2015 roku przerwało bieg tego terminu stosownie do dyspozycji art. 123 § 1 punkt 1 kc.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc zdanie drugie w zw. z art. 98 kpc wobec tego, że roszczenie powoda zostało oddalone jedynie w znikomym zakresie. Na koszty poniesione przez powoda złożyły się: opłata od pozwu w wysokości 100'000,00 zł, zaliczki na opinię biegłego w wysokości 3'480,06 zł oraz wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika wraz z opłatą skarbową w wysokości 7'217,00 zł.